YER KABUĞUNUN YAPISI

Üzerinde yaşadığımız kayaç ve topraktan oluşan, Dünya'nın en üst tabakasına yer kabuğu ya da taş küre deriz.

- İnsanlar, bitkiler, kara hayvanları yer kabuğunun üzerinde yaşar.
- Dağlar, ovalar, nehirler, ormanlar yer kabuğunun üzerindedir.
- Yer kabuğu toprak olarak bildiğimiz kayaçlardan meydana gelir.

*Kayaçlar nasıl oluşur?

Yer kabuğunda bulunan toprak, taş, çakıl, kum, kaya gibi farklı büyüklükte kayaçlar bulunur.

- Dünya'nın iç katmanlarında olan magma (sıcak ve erimiş madenler) lav şeklinde yer yüzüne fışkırır. Yanardağlardan ve çatlaklardan fışkıran lavlar çok büyük kayalar haline gelir. Sıcak lavlar zamanla soğumaya başlar ve sertleşir.
- Sertleşen kayalar zamanla parçalanmaya başlar. Büyük kayalar parçalanır taşlar oluşur. Taşlar parçalanır çakıl ve kumlar oluşur.

*Kayaçlar nasıl parçalanır?

- Havanın birden soğuması ve ısınmasıyla kayaçlar parçalanabilir.
- Su (yağmur, deniz, yer altı suları) şiddetle kayaçlara çarparak aşınmasına ve parçalanmasına neden olur.
- Rüzgar, fırtına, hortum gibi doğa olayları da kayaçları parçalar.
- Bitkiler kökleriyle, böcekler ve sürüngenler sürtünerek, insanlar kullanarak kayaçları parçalar.

* Mineral nedir?

- Kayaçların içinde bulunan çok küçük sert ve katı maddelerdir.
- Mineraller farklı renk, yapı ve şekle sahiptir.
- Kayaçların rengini, şeklini özelliklerini, değerini içindeki mineraller belirler.
- Bir kayaç içinde birçok farklı mineral olabilir.

* Maden nedir?

- Bazı kayaçlar ekonomik olarak çok değerlidir.
- Değerli olan ve günlük hayatımızda ham madde olarak kullanılan kayaçlara maden deriz.
- Kömür, altın, bakır, elmas, demir, bor, linyit, mermer, alüminyum, kurşun, fosfat, tuz gibi madenler vardır.
- Yer kabuğu içinde bulunan bu madenler maden ocağı denilen yerlerden çıkarılır, fabrikalarda işlenir ve günlük eşya yapımında kullanırız.

- Altın en değerli madenlerden biridir.
- Uşak şehrimizde çok büyük altın madeni vardır.
- Altın daha çok takı, süsleme, elektronik alanında kullanılır.

- Bakır ülkemizde çok çıkarılan değerli madenlerden biridir.
- Artvin, Kastamonu Elazığ şehirlerimizde bakır madeni vardır.
- Elektrik kablosu, elektronik, inşaat, kuyumculuk alanında kullanılır.

- Demir en çok kullanılan madenlerden biridir.
- Sivas, Malatya, Maraş gibi şehirlerimizde çıkarılır.
- İnşaat, eşya, taşıt gibi alanlarda kullanılır.

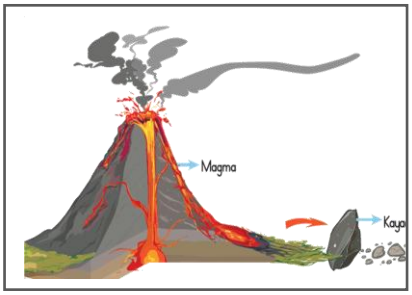
- Bor madeni dünyada en çok ülkemizde çıkarılır.
- Kütahya, Balıkesir, Eskişehir şehirlerimizde bor madeni vardır.
- ilaç,gübre,temizlik,inşaat gibi her alanda kullanılır.

- Gümüş, genellikle takı ve süs eşyası üretiminde kullanılır.
- Taş kömürü, enerji üretiminde kullanılan önemli bir yer altı kaynağımızdır.
- Mermer,heykel, süs eşyası, mutfak tezgâhı, mezar taşı yapımında kullanılır.
- Linyit, sanayide, elektrik üretiminde, ev ve iş yerlerinde ısınma amaçlı kullanılır.

♥ Kayaçları, içindeki mineralları ve madenleri inceleyen bilim dalına mineraloji denir. Bu bilimle uğraşan bilin insanlarına minerolog denir.

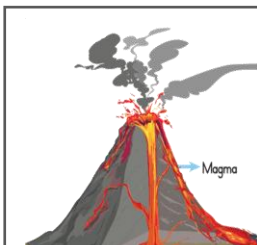
♥ Ülkemizde madenleri araştırmak, çıkarmak, işletmekle görevli kurumumuz MTA'dır. (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü)

Magma
Kaya

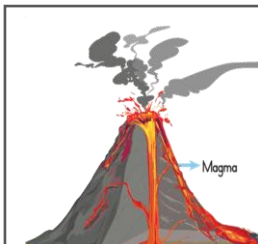

Magma
Kaya

Magma
Kaya

